

4. Єльнікова Г.В. Компетентнісний підхід до моделювання професійної діяльності керівника вищого навчального закладу// Теорія та методика управління освітою. – №4. – 2010 р.
5. Навчальна програма короткострокового навчання керівників структурних підрозділів товариства за напрямом: «Сучасні методи підвищення результативності персоналу. Коучинг (дистанційний курс)». – ПАТ «Укртелеком», 2014. – 12 с.
6. Навчальна програма короткострокового навчання керівників структурних підрозділів товариства за напрямом: «Управління в стилі коучинг для підвищення результативності персоналу (Тренінг)». – ПАТ «Укртелеком», 2014. 11 с.
7. W. Timothy Gallwey. The Inner Game of Golf. - Random House Trade Paperbacks; Reprint edition. – 2009. – 288 p.
8. Thomas Leonard. Profiles in Coaching with Thomas Leonard. - Fitness Information Technology; 2 edition. – 2010. – 410 p.
9. [John Whitmore](#). Coaching for Performance: GROWing Human Potential and Purpose – The Principles and Practice of Coaching and Leadership, 4th Edition. - Nicholas Brealey Publishing; Fourth Edition edition. – 2009. – 244 p.

Бородиенко А.В.

Система профессионального развития руководителей как фактор обеспечения результативности деятельности структурных подразделений по продаже услуг связи

В статье обоснована целесообразность использования в управлении структурным подразделением по продаже услуг связи и обслуживания потребителей коучингового подхода с целью повышения результативности персонала. Представлены элементы профессиональной компетентности, развитие которых является необходимым для осуществления функций управления с использованием коучингового подхода; на их основе обоснована модель развития профессиональной компетентности, которая обеспечит получение необходимых знаний, умений та навыков и способствует их использованию в работе руководителя.

Ключевые слова: профессиональная компетентность, система развития, руководители структурных подразделений, коучинговый подход, продажа услуг связи, обслуживание потребителей, результативность персонала.

Borodiyenko O.

Manager's professional development system as an assurance factor of the structural units sales service connection effectiveness

The expediency of coaching approach usage for the realization of control functions by the heads of departments of communications sales service for the realization of performance management approach is justified in the article. Structural elements of professional competency for the purpose of coaching approach usage are presented. The model of professional development which ensures acquirement of coaching knowledge and skills and usage of coaching instruments in the work context is justified. It is proved that coaching approach helps heads of service departments to deal with effectiveness of personal. It reflects the postulates of modern branch in management – performance management. The model of professional competencies development presented in the article is based on core competencies of effective coach – understanding of business, creation a relationship with a subordinate, goals setting skills, skills in analysis of the current situation, planning skills, ability to generate feedback to subordinates, ensuring the effectiveness of coaching procedures, skills in using of specific instruments of coaching. It helps using less corporative resources to create and develop professional skills to use coaching approach in management. The presented model consists of four stages: the distance course (to gain cognitive base), the training course (to gain skills in coaching instruments' using), posttraining stage (to approve using of gained coaching skills in professional context), supporting stage (to control the level of performance, support motivation to use of coaching instruments, to avoid professional burnout). Presented model gives the opportunity in complex way to form and develop the competencies in coaching approach using in management and implement and control it's using in professional context.

Key words: professional competence, system of development, heads of departments, sales service, customer service, coaching, performance management.

Подано до редакції 19.09.2014.

Рекомендовано до друку канд.пед.наук, доц. Гриньковою Н. М.

УДК 378

© 2014

Гузій Н.В., Щербина Д.В.

**МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ЗАГАЛЬНОПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН
У СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ДОРАДНИКА ОСВІТНЬОЇ СФЕРИ**

У статті розглядається проблема осучаснення професійної діяльності методиста-дорадника у галузі освіти. Особливої актуальності та визначального значення у системі професійної підготовки майбутніх викладачів загальнопедагогічних дисциплін та дорадників освітньої сфери набувають дисципліни, що забезпечують професійну та практичну підготовку, зокрема методика викладання загальнопедагогічних дисциплін, яка як галузь наукових знань перебуває на початковому етапі свого розвитку. Автором проаналізовано структуру названої навчальної дисципліни та визначено її місце та роль у системі підготовки консультанта з дорадництва у сфері освіти, методиста, викладача загальнопедагогічних дисциплін.

Ключові слова: методика викладання, освітня сфера, консультант з дорадництва, методист, викладач загальнопедагогічних дисциплін.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Стратегія суспільно-економічного розвитку українського суспільства вимагає підвищення вимог до професійної підготовки фахівців високої кваліфікації, посилення уваги до підвищення ефективності функціонування педагогічної сфери, її збагачення інноваційними процесами,

результатами наукових досліджень, втілених у практику організації й удосконалення сучасного освітньо-виховного простору. Це передбачає осучаснення професійної діяльності педагогічних працівників шляхом розширення і поглиблення виконуваних ними функцій і обов'язків, впровадження перспективних технологій розвитку, навчання, викладання у ВНЗ. У цьому процесі особливої актуальності та визначального значення набувають методика, методи, технології та техніки викладання дисциплін, що забезпечують фахову підготовку у вищому навчальному закладі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми...

Існує велика джерелознавча база, що присвячена вивченню проблем професійної підготовки фахівців освітньо-виховної сфери. Підготовка магістра як майбутнього викладача до професійної діяльності є стала об'єктом багатьох наукових досліджень. Потрібно відзначити фундаментальні дослідження Н. Кузьміної, О. Щербакова, у яких розглядаються проблеми підготовки майбутнього викладача до професійної діяльності. Питання загальнопедагогічної підготовки знайшли висвітлення у працях сучасних науковців: О. Абдуліної, Ю. Карпова, С. Максименко, Н. Тализіної. Удосконалення сучасних педагогічних технологій навчання у професійній підготовці майбутніх фахівців досліджували Н. Бібік, В. Бондар, П. Воловик, Р. Гуревич, В. Євдокимов, О. Падалка, М. Поташик, О. Савченко; проблемам відбору, розробки змісту, форм і методів формування теоретичних знань і педагогічних умінь з окремих видів діяльності педагога присвячені дослідження А. Бойко, В. Буряка, В. Краєвського, А. Орлова, О. Шпака, О. Ярошенко та ін. Наукові розробки А. Алексюка, М. Ахметової, В. Бондаря, Г. Васяновича, С. Вітвицької, М. Гаврилової, А. Орлова, Н. Радіонової, В. Семиченко, В. Стрельникова присвячені визначенню місця й ролі педагогічних дисциплін у професійному становленні майбутнього фахівця, що, у свою чергу, зумовило пошук нових підходів до визначення цілей і змісту викладання педагогічних дисциплін у вищих навчальних закладах. Разом із тим, залишаються невизначеними у системі професійної підготовки майбутніх викладачів загальнопедагогічних дисциплін та дорадників освітньої сфери місце та роль дисциплін, що забезпечують професійну та практичну підготовку, зокрема методика викладання загальнопедагогічних дисциплін.

Потрібно зауважити, що на сьогодні методика викладання загальнопедагогічних дисциплін як галузь наукових знань перебуває на початковому етапі свого розвитку. Існують наукові публікації, присвячені методиці викладання педагогіки, дидактики, соціально-педагогічних дисциплін, але недостатньо праць, у яких би були узагальнені та систематизовані напрацювання з методики викладання загальнопедагогічних дисциплін, а саме: із теорії та історії педагогіки, основ педагогічної творчості та майстерності, сучасних освітніх (педагогічних) технологій, педагогіки вищої школи.

Формулювання цілей статті... Мета статті полягає у висвітленні окремих аспектів однієї найменш дослідженої проблеми – ролі навчального курсу «Методика викладання загальнопедагогічних дисциплін» у системі підготовки дорадника освітньої сфери.

Виклад основного матеріалу дослідження... Підготовка консультанта з дорадництва у сфері освіти, методиста, викладача загальнопедагогічних дисциплін зумовлена необхідністю відповідності сьогочасним тенденціям демократизації та гуманізації сучасного освітнього простору, реалізації особистісно-орієнтованих педагогічних інновацій, забезпечення ефективного психолого-педагогічного супроводу особистісного і професійного зростання суб'єктів освітнього процесу тощо.

На теперішній час в Україні відсутня цілеспрямована підготовка дорадника освітньої сфери, що негативно позначається на якості реалізації дорадчих функцій методистами, педагогами, освітніми консультантами, до числа професійних функцій яких належить надання консультативних педагогічних послуг – програмно-цільових, інструктивно-методичних, експертних, інформаційних, проектних діагностичних, коригувальних, адаптаційних, просвітницьких, профілактичних, організаційних тощо.

Згідно чинного класифікатора професій посаду методиста обіймають керівники і працівники районних (міських) методичних служб, кабінетів, центрів – методисти з дошкільної, початкової освіти, з виховної та позашкільної роботи, з предметів гуманітарного, фізико-математичного, природничого, художньо-естетичного циклів, інформатики, професійно-технічної освіти, медіа-освіти та ін.; методисти ВНЗ I-II, III-IV рівнів акредитації, закладів післядипломної педагогічної освіти; методисти професійно-технічних навчальних закладів та психолого-педагогічних служб системи освіти та ін.

Спеціальність «Дорадництво» здатна забезпечити сучасні потреби суспільства у спеціалістах дорадницько-методичної сфери. Сьогодні необхідний фахівець спроможний формувати нові знання, мати ґрунтовну теоретичну й практичну підготовку з педагогічного дорадництва, надавати консультативні педагогічні послуги; готувати методичне забезпечення; займатися атестацією та підвищенням кваліфікації педагогічних працівників; аналізувати і впроваджувати передовий педагогічний досвід тощо.

Сучасний методист-дорадник має бути не лише спеціалістом з певним досвідом, знаннями, уміннями, але й розуміти закономірності у соціальних та культурних сферах своєї професії, вміти їх аналізувати та структурувати, передбачати їх

подальший розвиток, приймати альтернативні рішення при вирішенні професійних завдань, що забезпечують підвищення якості освітнього процесу.

Професійна компетенція консультанта з дорадництва у сфері освіти, методиста, викладача загальнопедагогічних дисциплін складається також і з позицій, переконань, установок та прагнень реалізуватися у професійній діяльності. Найбільш ґрунтовно професійні обов'язки професіонала у сфері педагогічного дорадництва були досліджені Т. Сергєєвою, Н. Уваровою, С. Назаровою у методичному посібнику «Професіоналізм методиста, або Один у п'ятьох обличчях», які з'ясували, що професійну компетентність особистості методиста складають вміння вирішувати проблеми технологічного, педагогічного, дослідницького, експертного й управлінського характеру.

Технологічна діяльність є провідною для методиста та полягає у збиранні, аналізі та структуруванні професійних знань та досвіду окремого педагога, щоб зробити їх загальнодоступними для усього педагогічного соціуму.

Наступною сферою діяльності, яка визначає компетентність методиста-дорадника, є педагогічна діяльність, оскільки у даному випадку фахівець має вміти професійно мотивувати та спонукати педагогів до самовдосконалення з метою підвищення рівня педагогічної майстерності.

Дослідницька діяльність сучасного педагога-дорадника обумовлена необхідністю вирішення проблем педагогів, які пов'язані із пошуком ідей розвитку освітньої установи, моделюванням інноваційних форм її існування, проектуванням процесів розвитку тощо.

Професійні якості висококваліфікованого методиста-дорадника виявляються також і у здатності здійснювати експертну діяльність, тобто встановлювати норми оцінювання роботи педагогів, розробляти заходи з проведення атестацій та підвищення кваліфікації, моніторингових досліджень тощо.

Управлінська діяльність спеціаліста дорадницько-методичної сфери спрямована на забезпечення якості освіти шляхом підвищення професійної компетентності учасників навчального-виховного процесу та полягає у контролі відповідності особистої педагогічної тактики із загальною стратегією загальноосвітньої установи.

Однією з провідних навчальних дисциплін, що забезпечують професійну підготовку фахівців з дорадництва у сфері освіти, консультантів, експертів, методистів, викладачів загальнопедагогічних дисциплін, є курс «Методика викладання загальнопедагогічних дисциплін».

Методика викладання загальнопедагогічних дисциплін необхідна при підготовці майбутніх дорадників освітньої сфери, оскільки готує майбутніх фахівців до виконання різноманітних професійних функцій (консультативної, профілактичної, методичної, коригувальної тощо).

Методична вправність потрібна магістрові у сфері дорадництва й для науково-педагогічної діяльності, й для просвітницької педагогічної роботи, оскільки консультант з дорадництва у сфері освіти, методист має бути готовий до організації та проведення різноманітних семінарів, навчальних тренінгів, лекцій, дискусій, бесід для батьків, школярів, молоді, педагогів, громадськості.

Навчальна дисципліна «Методика викладання загальнопедагогічних дисциплін» є нормативною дисципліною для підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр», її засвоєння є підґрунтям для ефективної освітньої діяльності викладача у вищій школі. Вивчення навчальної дисципліни «Методика викладання загальнопедагогічних дисциплін» забезпечує професійну підготовку фахівців з педагогічного дорадництва як викладачів загальнопедагогічних дисциплін.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 72 годин / 2,0 кредитів ECTS. З них: лекційних занять – 10 год., семінарських занять – 6 год., лабораторних занять – 8 год., самостійної роботи – 48 год. Завершується вивчення дисципліни іспитом.

Загальні положення опираються на знання студентами філософії як методологічної основи, психології як теоретичної бази, педагогіки вищої школи, основами педагогічної творчості та майстерності і стають основою оволодіння курсу для подальшої практичної діяльності. Міжпредметні зв'язки методики викладання загальнопедагогічних дисциплін з іншими науками дають змогу глибше пізнати психологічні факти, явища і процеси.

Курс «Методика викладання загальнопедагогічних дисциплін» забезпечує засвоєння студентами основних принципів, методів, форм організації, технологій виховної, навчальної, організаторської діяльності викладача у вищій школі.

Методика викладання – це наука, яка має свою теорію, методологію і практику. Її необхідно вивчати, як і будь-яку іншу науку, оволодівати відповідними знаннями, вміннями і навичками. Саме на основі вже пізнаних об'єктивних закономірностей методика як наука розробляє способи, засоби та організаційні форми навчально-виховного процесу, розробляє нормативні вимоги до діяльності майбутніх викладачів; це оптимальне поєднання загально дидактичних методів, прийомів і засобів навчання, які застосовуються для організації навчального процесу.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є спеціальні професійні компетенції, необхідні для успішного виконання відповідних функцій та типових задач діяльності спеціаліста дорадницько-методичної сфери, викладача загальнопедагогічних дисциплін.

Основна мета курсу «Методика викладання загальнопедагогічних дисциплін» полягає в оволодінні магістрантами спеціальності «Дорадництво» спеціальними професійними компетенціями щодо викладання загальнопедагогічних дисциплін у системі профільної та непрофільної багатоступеневої професійної освіти.

Завдання курсу полягають у:

- ознайомленні магістрантів з концептуальними теоретичними положеннями викладання педагогічних дисциплін;
- засвоєнні магістрантами методичних основ проектування змісту і технологій викладання загальнопедагогічних дисциплін;
- набутті майбутніми викладачами загальнопедагогічних дисциплін практичних умінь і навичок організації педагогічної підготовки фахівців для системи профільної та непрофільної багатоступеневої професійної освіти.

Після вивчення курсу з методики викладання загальнопедагогічних дисциплін студент повинен знати:

- сучасні документи щодо організації багатоступеневої педагогічної освіти;
- нормативно-адміністративні та теоретичні засади проектування змісту загальнопедагогічних дисциплін;
- педагогічні можливості різноманітних організаційних форм, методів й освітніх технологій викладання загальнопедагогічних дисциплін у профільних та непрофільних ВНЗ;
- науково-теоретичні й нормативно-методичні вимоги до організації педагогічного контролю якості засвоєння студентами і слухачами змісту загальнопедагогічних дисциплін.

Студент після опанування змістом курсу повинен уміти:

- відбирати та використовувати науково-методичну літературу для проектування змісту загальнопедагогічних дисциплін та методів й технологій його засвоєння студентами і слухачами;
- розробляти навчально-методичну документацію з навчальних дисциплін педагогічного циклу;
- складати плани семінарських занять, завдання для практичних занять та тестового контролю з дисциплін педагогічного циклу;
- добирати й творчо вдосконалювати методи вивчення студентами і слухачами загальнопедагогічних дисциплін.

Програмою передбачено проведення лекційних, семінарських та лабораторних занять, на яких розглядаються теоретичні та практичні питання викладання, організаційно-правові форми активізації діяльності учасників навчального процесу, а також виконуються конкретні завдання з відповідних тем навчальної дисципліни.

Зміст дисципліни включає: 1) сучасні соціокультурні та наукові засади викладання педагогічних дисциплін у вищій школі; 2) ціле-змістові основи викладання педагогічних дисциплін у вищій школі; 3) форми організації навчання педагогічним дисциплінам у вищій школі; 4) методи та освітні технології викладання педагогічних дисциплін у вищій школі. Це відповідає одному змістовому модулю дисципліни, і її базові блоки створюють єдину модульну систему.

Контроль академічної успішності засвоєння магістрами матеріалу курсу «Методика викладання загальнопедагогічних дисциплін» здійснюється на основі модульно-рейтингової системи оцінювання їх навчально-творчих досягнень, що охоплює поточну успішність з врахуванням присутності, рівня активності на заняттях, якості підготовки індивідуальних дослідницьких завдань й результатів тестування та підсумкові показники якості письмових відповідей студентів на питання екзаменаційних білетів.

Висновки... Таким чином, розглянута нами навчальна дисципліна «Методика викладання загальнопедагогічних дисциплін» є важливою складовою у системі підготовки консультанта з дорадництва у сфері освіти, методиста, викладача загальнопедагогічних дисциплін, оскільки поєднує у собі як теорію, так і практику, виробляючи в майбутніх фахівців необхідні знання, уміння та навички, що є ключовими в подальшій професійній діяльності та забезпечуючи високий рівень професійної компетентності для виконання своїх професійних повноважень в умовах постійних, інтенсивних змін, що відбуваються в сучасному суспільстві.

Гузій Н.В., Щербина Д.В.

Методика преподавания общепедагогических дисциплин в системе подготовки советников образовательной сферы

В статье рассматривается проблема осовременивания профессиональной деятельности методиста-консультанта в области образования. Особую актуальность и определяющее значение в системе профессиональной подготовки будущих преподавателей общепедагогических дисциплин и советников образовательной сферы приобретают дисциплины, обеспечивающие профессиональную и практическую подготовку, в частности методика преподавания общепедагогической дисциплин, которая как область научных знаний находится на начальном этапе своего развития. Автором проанализирована

структура названої учебної дисципліни і определено її місце і роль в системі підготовки советника по консультуванню в сфері освіти, методиста, преподавателя общепедагогических дисциплин.

Ключевые слова: методика преподавания, образовательная сфера, советник по консультуванню, преподаватель общепедагогических дисциплин.

Guziy N., Shcherbina D.

The method of teaching of general pedagogical disciplines entertaining system of counselors educational sector

The problem of modernizing of professional activity of a methodologist-counselor in education is considered in this article. Of particular relevance and importance in determining the system of professional training of future teachers of general pedagogical subjects and educational sector advisors take courses that provide professional and practical training, including methods of teaching of general pedagogical subjects, which as a branch of scientific knowledge is at an early stage of development. Training of the consultant in extension education, practitioner, teacher of general pedagogical subjects due to the need immediate compliance trends of democratization and humanization of modern educational environment, implementation-centered pedagogical innovations, effective psychological and pedagogical support personal and professional development subjects of educational process and so on.

Methods of teaching of general pedagogical subjects is required in the preparation of future counselors educational sphere as preparing future professionals to perform various professional functions (counseling, prevention, guidance, correcting, etc.).

Methodological skills are needed for master's in extension for scientific and educational activities for educational and pedagogical work as consultant extension education, methodologist should be ready for the organization and holding of seminars, training sessions, lectures, discussions, talks for parents students, youth, educators and the public.

The author has analyzed the structure of the course and its place and role in the system of advisory consultant in education, practitioner, teacher of general pedagogical subjects. It was found that a training course «Methods of teaching of general pedagogical subjects» is an important component in the system of advisory consultant in education, practitioner, teacher of general pedagogical subjects as combining both theory and practice, producing a future professionals the necessary knowledge, and skills that are key to future professional activities and providing a high level of professional competence to perform their professional duties in constant, intense changes taking place in modern society.

Key words: the method of teaching, educational sector, consultant in education, practitioner, teacher of general pedagogical subjects.

Подано до редакції 22.11.2014.

УДК 811. 111: 378. 147

© 2014

Карлова В. О.

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

У статті розглядається проблема шляхів впровадження та використання інноваційних методів навчання англійської мови як другої іноземної у вищій школі. Проаналізовано ефективність та роль новітніх засобів у підвищенні мовної компетенції студентів. Розглянуто нові форми роботи та доцільність їх використання під час навчання іноземної мови, що ефективно використовуються для вивчення англійської мови в вищих навчальних закладах та окреслено перспективи виникнення нових методів навчання.

Ключові слова: інноваційний метод, навчання, вища школа, навички, мовна компетенція, ейдотехніка.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Сьогодні постійно зростає значення якості освіти як важливого показника сформованості економіки та освіченості суспільства країни. Перед усіма типами навчальних закладів стоїть головне завдання: якісна підготовка кваліфікованих майбутніх спеціалістів, що працюватимуть на благо держави.

Для досягнення високого рівня володіння іноземною мовою викладачеві потрібно знати новітні методи викладання, спеціальні навчальні техніки та прийоми, щоб доцільно та ефективно підібрати метод відповідно до рівня знань, інтересів, уподобань студентів, щоб зацікавити, привернути увагу до опанування мови. Наряду з різними іноземними мовами англійська мова не втрачає своєї популярності і в багатьох університетах вивчається як друга іноземна.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми... Як засвідчує аналіз наукової літератури, різні аспекти інноваційності досліджувалися науковцями починаючи з 50-х років ХХ ст., теоретичні та практичні напрацювання питань інноваційності в освіті знайшли відображення у працях О. Арламова, Н. Амірагова, О. Вознюк, Л. Глушок, А. Ніколса, Г. Ямчинської, С. Яценко та ін. У працях вищезгаданих авторів значна увага приділяється теоретичній актуальності впровадження інноваційних методів навчання у вищій школі.

Мета даної статті полягає у розкритті поняття про інноваційні методи навчання англійської мови як другої іноземної у вищій школі та шляхи їх впровадження під час викладання.

Формулювання цілей статті... Мета даного дослідження зумовила постановку наступних завдань:

1. Визначити нові методи та форми роботи під час навчання англійської мови як другої іноземної.
2. Визначити шляхи ефективного впровадження інноваційних методів навчання у вищій школі.

Виклад основного матеріалу дослідження... У зв'язку з науково-технічним прогресом і постійними інноваціями освітня система має постійно удосконалюватись; у наш час сучасна людина повинна бути адаптована до усіх технічних змін і потребі розширення знань, тому оволодіння іноземними мовами, в даному